

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Bibliotheca Anglo-Saxonica. Prospectus, and Proposals of a Subscription, for the Publication of the Most Valuable Anglo-Saxon Manuscripts, Illustrative of the Early Poetry and Literature of Our Language. Most of Which Have Never Yet Been Printed

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Bibliotheca Anglo-Saxonica. Prospectus, and Proposals of a Subscription, for the Publication of the Most Valuable Anglo-Saxon Manuscripts, Illustrative of the Early Poetry and Literature of Our Language. Most of Which Have Never Yet Been Printed", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1830_487A-intro-shoot-idm173.pdf (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Tredje Englandsrejse 1831 - Kuldsejlingen

Med nyheden om subscriptionsindbydelsens andet oplag begav den nu forhåbningsfulde danske anglist sig igen til London i maj 1831 for at fortsætte arbejdet og træffe aftaler med forlaget. Løbet var imidlertid allerede kørt.

The Society of Antiquaries, som Grundtvig i 1829 ikke formåede at imponere, var i løbet af 1829-1830 blevet opmærksom på den manglende forskning inden for området. Dette skyldtes ikke i ringe grad Grundtvigs forarbejde.

At de angelsaksiske skrifter måtte udgives, kunne selskabet og Grundtvig i sensommeren 1830 godt blive enige om. Blot ønskede selskabet *ikke*, at opgaven skulle tilfalde en udlænding, og ej heller at opgaven skulle løses uden for selskabets rammer. Under rejsen i 1830 havde Grundtvig stiftet bekendtskab med en gruppe forskere, som ønskede at oprette et særligt selskab til udgivelsen af angelsaksiske tekster, hvilket Grundtvig bifaldt (Grundtvig & Molbech 1888, s. 170). Han delte gerne opgaven med andre kvalificerede forskere, så længe han selv kunne stå for udgivelsen af *Beowulf*.

Ved udgangen af 1830 havde The Society of Antiquaries, nu med bl.a. Frederick Madden i bestyrelsen, oprettet The Anglo-Saxon Sub-Committee med det formål selv at forestå udgivelserne. Toldberg fremhæver med et citat fra Maddens dagbog, at dette sker »in opposition to Grundtvig's plan, which is a reproach to English scholars« (1947, s. 291). Allerede i foråret 1831 havde komiteen således udgivet en subscriptionsindbydelse i slående lighed med Grundtvigs: *Prospectus of a Series of Publications of Anglo-Saxon and Early English Literary Remains, under the Superintendence of a Committee of The Society of Antiquaries of London* (1831). I denne hedder det bl.a.:

we are in some measure indebted to foreign scholars; and it has been deemed a subject of national reproach that numerous Works of equal or greater importance [...] should have still remained unpublished. (*Prospectus* 1831, s. [1])

Det er ikke nævnt, hvem disse udenlandske forskere er, men formuleringen synes at pege på netop Grundtvigs 'reproach' i *Bibliotheca*. Toldberg citerer i sin helhed den tidligere og mere detaljerede version af subscriptionsindbydelsen, som Grundtvig formodes at have læst, da han ankom til London (1947, s. 293-295). På oversigten i komiteens *Prospectus* fandtes både *Beowulf*, Caedmon, Layamon og Exeterbogen. Og blandt udgiverne fandt han til sin store skuffelse flere af de litterater og andre personer, som han havde haft kontakt med i London, og som han havde delt sine fund og sin begejstring med – heriblandt hans gode ven Price. I spidsen stod litteraten Benjamin Thorpe, til hvem Grundtvig ikke havde nogen tiltro (jf. Grundtvig & Molbech 1888, s. 218).

På trods af den nye konkurrence var Grundtvigs forlag fortrøstningsfuldt og mente ikke, at selskabet kunne nå at få tilstrækkeligt med abonnenter. Derfor fortsatte Grundtvig arbejdet, og da han ved hjemkomsten i efteråret 1831 skrev den sammenfatning af forløbet, som findes optrykt i brevvekslingen med Molbech, var der tegnet subscription på over 70 eksemplarer. Forlaget skulle blot have subscription på 80 for at påbegynde projektet.

Imidlertid strandede projektet. Hvad grundene hertil var, kan ikke præcist fastslås. Komiteen under The Society for Antiquaries var ifølge Toldberg villig til at indgå et samarbejde med Grundtvig og havde opfordret ham hertil (1947, s. 303 f.). Grundtvig nævner det selv i føromtalt sammenfatning, og forlaget havde allerede taget skridt i denne retning. Toldberg giver to forslag: For det første var Grundtvig ganske enkelt for tøvende; et samarbejde kunne være kommet i stand »med lidt større smidighed og en fastere optræden« fra Grundtvigs side (1947, s. 304). For det andet blev den mand i London, som kunne have hjulpet ham gennem denne diplomatiske udfordring, Richard Price, alvorligt syg og døde i maj 1833.

Et egentligt forlis var der med andre ord ikke tale om, men vel en stranding af et projekt, som ud fra de engelske lærdes reaktioner tydeligvis har været indsatsen værd. En enkelt rosende – og omfattende – omtale fik *Bibliotheca* imidlertid. I forordet til sin samling historiske dramaer fra 1832 citerer J.F. Pennie i en rosende introduktion, hvad der svarer til en hel side af Grundtvigs indledning (1832, s. ix-xi). Pennie bruger Grundtvigs betragtninger i sin argumentation for at fremhæve Englands tidlige historie.